Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Radu Țurcan
Dosarul nr. 2r-627/25 (2-25021955-02-2r-28032025)

D E C I Z I E

22 septembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Nicolae Ghedrovici și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Gherman Irina,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Irina împotriva SA „Apă-Canal Chișinău", intervenient accesoriu Gherman Cristian cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 14 februarie 2025, Gherman Irina s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău", intervenient accesoriu Gherman Cristian cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Irina, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă pe motiv că, reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară. (f.d. 54-55)

Solicitarea recurentului:

Invocând dezacordul cu încheierea primei instanțe, la 11 martie 2025, Gherman Irina, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părților:

În argumentarea cererii de recurs, recurenta a invocat că, respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, nici nu urma a fi respectată. Or, deși s-a adresat cu cereri prealabile față de Primăria și Consiliul mun. Chișinău, acestea urmau a fi redirecționate către SA „Apă-Canal Chișinău", după competență, cum de altfel s-a purces, inclusiv a răspuns la cererile prealabile, răspunsul fiind anexat la dosar.

A indicat că, judecătorul nemotivat a restituit cererea de chemare în judecată, or, restituirea cererii reprezintă un formalism excesiv cele indicate în încheieri, deși reclamanta a respectat condițiile instituite de lege, la depunerea acțiunii.

În acest condiții consideră că, art. 170 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă este aplicat eronat în prezenta speță, iar încheierea din 21 februarie 2025 este nejustificată și urmează a fi casată, deoarece constituie o restricție în realizarea accesului liber la justiție, fiind îngrădit dreptul de acces liber la justiție.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea contestată a fost pronunțată la 21 februarie 2025, recepționată la 3 martie 2025, iar recursul a fost depus la 11 martie 2025, în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că, recursul urmează a fi admis şi casată încheierea contestată, reieşind din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de

Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

La judecarea recursului, Colegiul judiciar a stabilit că, la 14 februarie 2025, Gherman Irina s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva SA ,,Apă-Canal Chișinău", intervenient accesoriu Gherman Cristian cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Iar, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Irina, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă pe motiv că, reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară. (f.d. 54-55)

Examinând conţinutul încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, Colegiul judiciar conchide că, instanţa de fond a interpretat eronat normele aplicabile speţei, ceea ce a dus la formularea eronată a concluziilor cu privire la soluționarea litigiului dedus judecăţii.

Colegiul relevă că, în corespundere cu prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă judecătorul restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

În sensul prevederilor expuse supra, Colegiul consideră că instanța ierarhic inferioară eronat a aplicat legea procesuală, restituind cererea de chemare în judecată pe motiv că, nu a fost respectată calea prealabilă, reținând că, la cererea de chemare în judecată este anexată o copie a avizului de recepție, prin care s-a expediat cererea prealabilă cu privire la repararea prejudiciului material către Direcția specializată din cadrul Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, și nu la adresa SA ,,Apă-Canal Chișinău", din pretinsa cauză. Or, *ab initio* pentru a examina dacă cererea prealabilă a fost expediată corect și recepționată de către pârâtă, trebuie mai întâi de stabilit dacă legea sau contractul instituie o asemenea procedură.

Așadar, se atestă două situații în care urmează a fi respectată procedura prealabilă, și anume: 1) în cazul în care părțile au stipulat aceasta în contract, prin manifestarea liberă a voinței; 2) în cazul expres statuat de lege.

În contextul celor expuse, materialul probator al cauzei reflectă indubitabil că, Gherman Irina a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului, și s-a adresat atât Primăriei, cât și Consiliului mun. Chișinău (f.d. 33-35), care la rândul său, au transmis după competență la SA ,,Apă-Canal Chișinău", spre soluționare cererile, care prin răspunsul nr. 01-15895 din 23 decembrie 2014 a menționat că,

,,examinând cererea lui Gherman Cristian şi Gherman Irina privind repararea prejudiciului cauzat autoturismului personal, ca urmare a presupusei deteriorări a acestuia, în urma impactului cu o trapă din fonta instalată la căminul de vizitare a reţelelor inginereşti, întemeiată în baza procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 27 septembrie 2024 şi a procesului-verbal de constatare a pagubelor din 27 noiembrie 2024, actele prezentate de petiționari în temeiul căror sunt întemeiate pretenții față de SA ,,Apă-Canal Chişinău" nu demonstrează că pagubele aduse autoturismului ... au fost produse ca urmare a impactului acestuia cu vreun bun aflat în gestiunea operatorului sau a urmare a neglijenței operatorului…Petiția se respinge". (f.d. 36)

Acestea fiind reținute, Colegiul civil califică ca fiind neîntemeiat argumentul instanței precum că, reclamanta nu a respectat calea extrajudiciară de soluționare a litigiului, în condițiile în care la caz a fost respectată aceasta.

Colegiul civil, menționează că, prima instanță pripit a restituit cererea de chemare în judecată, or, totuși urma să ofere reclamantului un termen pentru prezentarea probelor în acest sens.

Corespunzător, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Adițional, principiul disponibilității reglementat de art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă indică la afirmarea disponibilității în drepturi în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Consecvent, instanța de recurs atestă netemeinicia concluziilor instanței de fond privind nerespectarea procedurii prealabile.

Deci, reținând că acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 21 februarie 2025, emisă de instanța de fond, iar pe cale de consecinţă și asupra necesității admiterii recursului declarat de Gherman Irina.

Aderent, Colegiul civil reține că, accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, care cuprinde mai multe relații şi drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină, or, fără un acces efectiv la instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

De altfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret şi efectiv, presupunând ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act ce aduce atingere drepturilor sale.

Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Reiterând motivele de fapt și de drept enunțate, statuând că instanța de fond eronat a restituit cererea de chemare în judecată în cauză, Colegiul civil conchide de a admite recursul declarat de Gherman Irina, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de fond, la faza primirii cererii de chemare în judecată, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 423-424, 427 lit. b) și 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Gherman Irina.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 februarie 2025, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță și în același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Nicolae Ghedrovici

Diana Corlăteanu